

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ПОРЕСКА УПРАВА

ПОРЕСКИ ИНФОРМАТОР

ОБАВЕЗЕ ОБВЕЗНИКА ФИСКАЛИЗАЦИЈЕ

ЈАНУАР 2025

>> ВАШ ПОРЕЗНИК <<

САДРЖАЈ:

<u>УВОДНЕ НАПОМЕНЕ</u>	3
Предмет фискализације.....	3
Ко је обвезник фискализације	4
<u>ОБАВЕЗЕ ОБВЕЗНИКА ФИСКАЛИЗАЦИЈЕ</u>	5
Обавеза издавања исправног фискалног рачуна приликом евидентирања промета	5
Фискални рачун	6
Електронски фискални уређај	8
Обавеза пријављивања пословног простора и пословне просторије	9
Обавеза коришћења безбедносног елемента приликом издавања фискалних рачуна.....	15
Обавеза евидентирања авансних уплата и промета без накнаде	20
Обавеза повезивања фискалних рачуна и фискалних докумената	25
Обавеза поништавања фискалног рачуна у случају грешке у фискалном рачуну	26
Обавеза евидентирања промета код продаје једонаменских ваучера.....	27
Обавеза достављања података о издатим фискалним рачунима и ишчитавање истих	28
Обавеза чувања и заштите података у интерној меморији електронског фискалног уређаја	30
<u>КОРИСНИ ЛИНКОВИ</u>	34
<u>Правни оквир</u>	35

ЛЕГЕНДА (СКРАЋЕНИЦЕ):

ЕФУ – електронски фискални уређај

ПФР – процесор фискалних рачуна

ЛПФР – локални процесор фискалних рачуна

ВПФР – виртуални процесор фискалних рачуна

ЕСИР – електронски систем за издавање фискалних рачуна

БЕ – безбедносни елемент

СУФ – систем за управљањем фискализацијом

ЕСФ – електронски сервис за фискализацију

ПИБ – порески идентификациони број

Република Србија
Министарство финансија
Пореска управа

Поштовани порески обвезници,

Увођењем квалитетних и савремених услуга Пореска управа омогућава једноставнији начин приступа информацијама и подстиче добровољно поштовање пореских прописа.

Кроз унапређен приступ пружања услуга Пореска управа жели да побољша односе са пореским обвезницима и пружи широк спектар услуга путем брзих и тачних информација.

Осавремењавање Пореске управе унапређењем пословних процеса уз подстицање и едукацију, обезбедиће да порески обвезници боље разумеју своја права и обавезе чиме се подиже ниво добровољног поштовања пореских прописа.

Директор
Пореске управе
Марковић
Драгана Марковић

Ефискализација подразумева коришћење електронског фискалног уређаја путем којег обвезник фискализације у тренутку промета на мало, укључујући и примљени аванс за будући промет на мало, издаје фискални рачун са QR кодом.

Ефискализација је у пуној примени у Републици Србији од 1. маја 2022. године.

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Предмет фискализације

Предмет фискализације је **промет добара и услуга на мало** (у даљем тексту: промет на мало) и примљени **аванс** за промет на мало.

Прометом на мало сматра се **сваки** извршен промет добара и пружање услуга **физичким лицима**, као и сваки промет добара и услуга у **малопродајним објектима**, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем **самонаплатних уређаја - аутомата**.

Промет извршен **изван малопродајног објекта**, ако је **корисник** испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга

које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса, **правно лице**, односно **обвезник пореза на приходе од самосталне делатности** у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана, **не сматра се** прометом на мало.

Малопродајним објектом сматра се сваки пословни простор и пословна просторија који се **примарно користе** за промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и седиште обвезника фискализације који врши промет на мало преко интернета путем даљинске трговине.

Ко је обвезник фискализације

Обвезник фискализације је **сваки обвезник пореза на приходе од самосталне делатности** у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана и **сваки обвезник пореза на добит правних лица** у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица, **који врши промет на мало**.

Делатности код чијег обављања, полазећи од техничких и функционалних карактеристика електронских фискалних уређаја и специфичности обављања тих делатности, не постоји обавеза евидентирања промета добара и услуга на мало и примљених аванса за промет на мало преко електронског фискалног уређаја, одређене су **Уредбом** о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја.

У складу са Законом о порезу на добит правних лица **порески обвезник пореза на добит правних лица** је привредно друштво, односно предузеће, односно друго правно лице које је основано ради **обављања делатности у циљу стицања добити**.

Порески обвезник је, у складу са овим законом, **и друго правно лице које није основано ради остваривања добити**, већ је у складу са законом основано ради постизања других циљева утврђених у његовим општим актима, **ако остварује приходе продајом производа на тржишту или вршењем услуга уз накнаду** (недобитна организација - удружења, савези, стамбене заједнице...).

У случају када недобитна организација, регистрована са шифром делатности 94.99 - делатност осталих удружења на бази учлањења, од својих чланова – физичких лица, наплаћује чланарину без пружања услуга или промета добара, тако остварен промет удружење није дужно да евидентира преко електронског фискалног уређаја, имајући у виду да чланарина прикупљена на овај начин нема карактер накнаде за промет добара, односно услуга. Уколико удружење пружа услуге или прометује добра у оквиру наведене шифре делатности, а те услуге наплаћује путем чланарине, ова чланарина ће се сматрати накнадом за промет добара или услуга које је удружење дужно да евидентира преко електронског фискалног уређаја.

ОБАВЕЗЕ ОБВЕЗНИКА ФИСКАЛИЗАЦИЈЕ

Обавеза издавања исправног фискалног рачуна приликом евидентирања промета

Обвезник фискализације је у обавези да **евидентира сваки појединачно остварени промет на мало** и то независно од начина плаћања (готовином, инстант трансфером одобрења, чеком, платном картицом, на други безготовински начин и сл.), укључујући и **примљене авансе** за будући промет на мало, преко електронског фискалног уређаја.

Обвезник фискализације који **обавља делатности ослобођене од обавезе** евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја у складу са напред наведеном Уредбом, а **истовремено обавља и делатности које нису изузете**, односно ослобођене од обавезе евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја, **дужан је да сваки појединачни промет на мало код обављања делатности које нису обухваћене Уредбом, евидентира преко електронског фискалног уређаја.**

- Фискални рачун

Фискални рачун је фискални документ којим се потврђује да је појединачно остварени промет на мало, укључујући и примљени аванс за будући промет на мало, **евидентирани** у електронском фискалном уређају (ЕФУ).

Фискални рачун обавезно садржи следеће податке:

- 1) врста рачуна (промет и аванс);
- 2) тип трансакције (продаја, рефундација, односно поништавање рачуна);
- 3) назив обвезника фискализације и јединствену ознаку пословног простора;
- 4) порески идентификациони број (ПИБ) обвезника фискализације;
- 5) ПИБ правног лица, односно обвезника пореза на приходе од самосталне делатности, ако је правно лице, односно предузетник, корисник испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса;

- 6) назив, шифру уколико је обвезник фискализације користи за означавање добра, односно услуге, количину, јединицу мере, цену по јединици мере, ознаку пореске стопе и вредност евидентираног промета добра, односно услуге;
- 7) спецификацију пореских стопа;
- 8) износ пореза по пореским стопама;
- 9) укупан износ пореза;
- 10) укупну вредност евидентираног промета, укупан износ за уплату (уз напомену ако је плаћање извршено путем аванса), начин плаћања (готовином, инстант трансфером одобрења, чеком, платном картицом, на други безготовински начин и сл.), уплаћен износ и износ разлике за повраћај купцу добара, односно кориснику услуга;
- 11) дан, месец, годину, сат, минут и секунд сачињавања фискалног рачуна;
- 12) јединствени редни број фискалног рачуна;
- 13) јединствени редни број фискалног рачуна по врсти рачуна и типу трансакције;
- 14) дводимензионални бар-код (енг. QR - Quick Response) за верификацију који садржи све елементе електронског потписа када се штампа фискални рачун или хиперлинк за верификацију када се фискални рачун издаје у електронској форми;
- 15) позив на број другог фискалног рачуна, односно другог релевантног документа, уколико постоји потреба.

Поред наведених обавезних елемената на фискалном рачуну могу се исказивати и рекламне поруке, бројеви телефона и **други подаци** у текстуалном формату од значаја за обвезника фискализације и/или купца добара, односно корисника услуга.

Фискални рачун се издаје купцу добара, односно кориснику услуга у **штампаној форми**, са исказаним QR кодом.

Изузетно, обвезник фискализације који обавља промет на мало искључиво путем интернета фискални рачун издаје купцу добара, односно кориснику услуга у **електронској форми**, са хиперлинком за верификацију.

Обвезник фискализације који обавља промет на мало путем самонаплатних уређаја - аутомата, може да омогући да се фискални рачун купцу добара, односно кориснику услуга издаје и у електронској форми преко електронског фискалног уређаја на коме се исказује хиперлинк за верификацију, који омогућава проверу фискалног рачуна, путем сталне интернет везе.

Независно од начина издавања, подаци на фискалном рачуну морају бити исказани на **српском језику, ћириличким и/или латиничким писмом**.

- [Електронски фискални уређаји](#)

ЕФУ је хардверско и/или софтверско решење, које користи обвезник фискализације ради издавања фискалног рачуна и исти се састоји се од елеманата чију употребу одобрава Пореска управа: процесора фискалних рачуна (ПФР), електронског система за издавање фискалних рачуна (ЕСИР), као и безбедносног елемента (БЕ) издатог од стране Пореске управе.

Претрагу и увид у Регистар одобрених елемената ЕФУ можете извршити на сајту Пореске управе у делу еФискализација.

Обавеза пријављивања пословног простора и пословне просторије

Пословни простор и пословне просторије су **затворени или отворени простор**, сваки самонаплатни уређај - **аутомат**, али и свако **покретно место** (возило, пловни објекат и сл.) које служи за обављање делатности (укључујући и део или више делова једног пословног простора и/или пословних просторија), као и простор који обвезник фискализације, ради обављања делатности, **користи само повремено или привремено**.

Пре почетка коришћења електронског фискалног уређаја за издавање фискалних рачуна у пословном простору и пословној просторији обвезник фискализације је дужан да Пореској управи **достави пријаву са подацима за генерисање јединствене ознаке пословног простора и пословне просторије**, електронским путем преко портала еПорези – **пријава ПГЈО**.

Приступ порталу еПорези и потписивање пријаве порески обвезници могу обавити на три начина:

- 1) коришћењем Квалификованог електронског сертификата
- 2) коришћењем eID налога односно мобилне апликације ConsentID и сертификата у клауду, уколико поседују eID кориснички налог на порталу за електронску идентификацију или
- 3) коришћењем Квалификованог електронског сертификата и SmartBox апликације.

Корисничко упутство за приступ порталу еПорези и потписивање пореских пријава коришћењем ConsentID апликације и сертификата у клауду можете преузети на порталу Пореске управе путем линка: <https://www.purs.gov.rs/e-porezi/portal.html>.

SmartBox апликација омогућава приступ порталу еПорези са рачунара који користе Windows, али и са рачунара који имају Linux (Ubuntu) или macOS оперативни систем.

Након инсталације SmartBox апликације на локалном рачунару, покретањем било ког интернет прегледача и приступом линку <https://eporezi.purs.gov.rs/>, корисници могу приступити порталу еПорези.

Сва три начина приступа порталу и подношења пријава су потпуно равноправна, а неопходна упутства доступна су корисницима портала на адреси <https://eporezi.purs.gov.rs/>.

Све информације о набавци и коришћењу квалификованог електронског сертификата могу се добити на сајтовима овлашћених сертификационих тела:

Привредна комора Србије - www.pks.rs/ca/

Министарство унутрашњих послова - <http://ca.mup.gov.rs>

ПТТ - www.ca.posta.rs

Halcom - <http://www.halcom.rs>

E-Smart Systems - <https://essqca.e-smartsys.com/>

У исту сврху се могу користити интернет киосци који постоје у свим филијалама Пореске управе, а помоћ приликом попуњавања захева и пореских пријава може се добити на шалтерима „ВАШ ПОРЕЗНИК“ или преко контакт центра Пореске управе.

Пријава ПГЈО подноси се **за сваки пословни простор** и пословну просторију одвојено.

Подаци које садржи Пријава ПГЈО:

- 1) порески идентификациони број (ПИБ) обвезника фискализације;
- 2) назив, односно име и презиме обвезника фискализације;
- 3) назив пословног простора и пословне просторије - Приликом попуњавања пријаве, потребно је унети **искључиво назив пријављеног малопродајног објекта** у коме ће бити инсталиран електронски фискални уређај и нема потребе понављати назив, односно име и презиме обвезника фискализације, осим ако то није и назив пословног простора и пословне просторије. Не уноси се адреса, тип објекта или назив делатности. **Податак о називу пословног простора и пословне просторије уписује се у БЕ и не може се самостално мењати, без промене БЕ;**
- 4) тип пословног простора и пословне просторије:
 - a) **фиксни** - у случају обављања делатности на непомичном продајном месту, уноси се податак о адреси пребивалишта или боравишта, односно седишта обвезника фискализације;
 - b) **покретни** - у случају обављања делатности на преносивим продајним објектима, покретним средствима или на терену, ако обвезник фискализације користи возило за обављање делатности, дужан је да наведе и податак о регистарској ознаци возила;
 - c) **даљинска трговина** - у случају обављања електронске трговине или друге даљинске трговине, уноси се податак о адреси пребивалишта или боравишта, односно седишта обвезника фискализације;
 - d) **аутомат** - у случају обављања делатности преко самонаплатног уређаја – аутомата, уноси се адреса на којој се самонаплатни уређај - аутомат налази, уколико је адресу могуће тачно утврдити. Уколико адресу на којој се самонаплатни уређај - аутомат налази није могуће тачно утврдити, обвезник фискализације може навести само

податак о геолокацији пословног простора и пословне просторије.;

- 5) геолокацију пословног простора и пословне просторије (просторне координате) - Уколико су подаци о адреси приликом попуњавања пријаве изабрани из адресног регистра коришћењем падајућег менија, подаци о географској ширини и дужини ће бити аутоматски попуњени;
- 6) адресу пословног простора и пословне просторије - Уколико подаци о адреси нису доступни путем адресног регистра, потребно је у пријави ПГЈО означити/чекирати поље "Слободан унос" и ручно попуњити податке у пољима 2.5 "Назив улице" и 2.6 "Кућни број";
- 7) врсте делатности које се обављају у пословном простору и пословној просторији - Поље у самој пријави ПГЈО се попуњава избором једне од понуђених шифара из падајућег менија (шифарника делатности) за делатност која се обавља у пословном простору/просторији, у складу са прописом којим се уређује класификација делатности према делатностима које се обављају у пословном простору и пословној просторији;
- 8) датум почетка обављања делатности у пословном простору и пословној просторији за коју је поднета пријава – Уноси се датум када је обвезник фискализације почео да обавља делатност малопродаје и/или пружања услуга физичким лицима у том пословном простору и пословној просторији за коју је подноси пријаву. Овај датум може бити у будућности;
- 9) датуме привременог затварања/отварања пословног простора и пословне просторије;
- 10) датум престанка обављања делатности у пословном простору и пословној просторији;

11) квадратуру пословног простора и пословне просторије;

12) статус пословног простора и пословне просторије (активан/неактиван).

Пореска управа, након извршене провере достављених података, **у року од три дана од дана достављања пријаве са подацима (у пракси је то углавном истог дана),** доставља подносиоцу пријаве **обавештење, које садржи јединствену ознаку** пословног простора и пословне просторије, која ће се користити у електронском фискалном уређају.

У случају **промене података** о пословном простору/просторији, обвезник фискализације је дужан да електронским путем достави измењене податке, **најкасније 24 сата пре настанка промене,** и то за сваки пословни простор и пословну просторију одвојено, а ако је до промене података дошло услед околности које не зависе од воље обвезника, нпр. услед поплаве, пожара и других облика више силе, услед радњи неовлашћених трећих лица и сл., електронским путем се достављају измењени податке **најкасније 24 сата по сазнању о настанку промене.**

Обвезници фискализације који у време коришћења годишњег одмора, или из неког другог разлога **у одређеном периоду неће обављати делатност** и издавати фискалне рачуне, треба да о томе **обавесте Пореску управу подношењем две пријаве ПГЈО,** које се у том случају попуњавају на следећи начин:

Прва ПГЈО пријава за пријављивање датума почетка коришћења годишњег одмора:

- Одабиром "Текстуалног уноса", након чега се у оквиру секције "Подаци о подносиоцу" у пољу 1.1 - "Врста пријаве" бира опција 3. - Промена података из регистра, која се користи за привремену одјаву пословног простора и пословне просторије или измену претходно пријављених података;
- Потом се приступа одређеном пословном простору одабиром ознаке пословног простора код којег се врши промена података у регистру;
- У поље 2.12 - Датум почетка привременог престанка – уноси се податак о датуму почетка годишњег одмора.

Друга ПГЈО пријава за пријављивање датума завршетка коришћења годишњег одмора:

- Одабиром "Текстуалног уноса", након чега се у оквиру секције "Подаци о подносиоцу" у пољу 1.1 - "Врста пријаве" бира опција 3. - Промена података из регистра, која се користи за привремену одјаву пословног простора и пословне просторије или измену претходно пријављених података;
- Потом се приступа одређеном пословном простору одабиром ознаке пословног простора код којег се врши промена података у регистру;
- У поље 2.13 - Датум завршетка привременог престанка – уноси се податак о датуму завршетка годишњег одмора.

Када обвезник у конкретном пословном простору **престаје да обавља промет на мало, али наставља да обавља делатност** у истом (без обавезе издавања фискалних рачуна), потребно је да **изврши брисање конкретног пословног простора трајном одјавом истог из регистра** Пореске управе, такође подношењем пријаве ПГЈО. Након тога, а у складу са Правилником о поступку,

начину, роковима, садржају и облику пријаве којом порески обвезник пријављује пословни простор и пословне просторије у којима складишти, односно смешта добра, као и простор и просторије у којима обавља делатност, потребно је да обвезник електронским путем преко портала еПорези поднесе Образац ЕП ИПП - Пријава за евидентирање пословног простора и пословних просторија у којима се складиште, односно смештају добра, као и простора и просторија у којима порески обвезник обавља делатност.

На сајту Пореске управе објављено је **Корисничко упутство за достављање података и генерисање јединствене ознаке о пословном простору и пословним просторијама електронским путем, у делу еФискализација/ Корисничка упутства.**

Обавеза коришћења безбедносног елемента приликом издавања фискалних рачуна

Безбедносни елемент (БЕ) је хардварски или софтверски елемент који Пореска управа издаје обвезнику фискализације, а који служи за:

- 1) потврду аутентичности обвезника фискализације;
- 2) дигитално потписивање фискалних рачуна посредством електронског сертификата без обзира на постојање везе са интернетом;
- 3) очување интегритета података о фискалним рачунима приликом слања у Систем за управљање фискализацијом на основу криптографије јавног кључа;
- 4) верификацију фискалних рачуна.

Рачун који је издат без коришћења БЕ, не може се сматрати фискалним рачуном.

БЕ садржи **електронски сертификат** који служи да **репродукује дигитални потпис** обвезника фискализације приликом издавања сваког фискалног рачуна, као и да **репродукује заштићену лозинку** обвезника приликом повезивања са Системом за управљање фискализацијом (СУФ). **Персонализован је** за обвезника фискализације, за конкретан пословни простор и пословну просторију. Неовлашћено лице не може користити БЕ, у другом пословном простору и пословној просторији, тј. у оквиру неодговарајућег електронског фискалног уређаја.

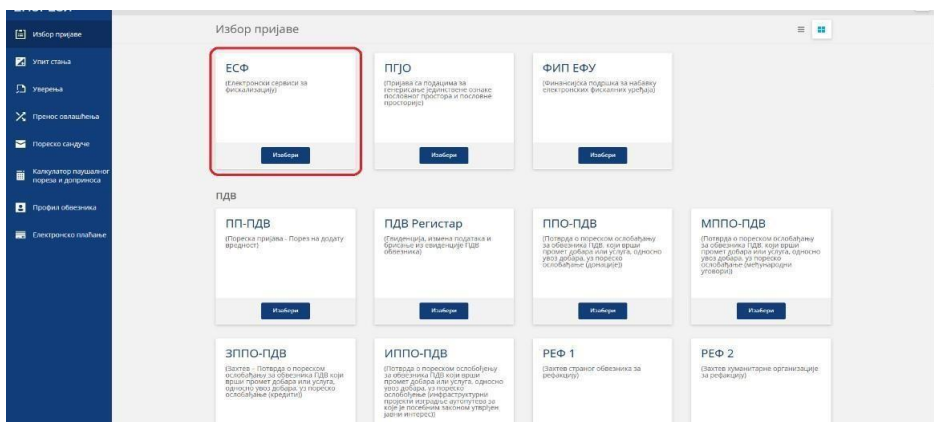
Подзаконским актом је прописано да **БЕ може бити у следећим облицима:**

- 1) паметна картица;
- 2) паметна SD картица;
- 3) USB токен;
- 4) заштићени фајл у одговарајућем формату (нпр. pfx - personal exchange format).

Пореска управа тренутно издаје БЕ у облику паметне картице и заштићени фајл у одговарајућем формату.

Пријава за издавање БЕ подноси се преко портала Пореске управе **еПорези**, путем сервиса Електронског сервиса за фискализацију (ЕСФ) (Слика 1). Да би сервис ЕСФ био доступан

обвезницима фискализације неопходно је да претходно буде поднета ПГЈО пријава.

Слика 1.

У пријаву за издавање БЕ, уносе се следећи подаци:

- 1) техничка спецификација БЕ и начин преузимања БЕ;
- 2) број потребних БЕ.

У оквиру пријаве, обвезник фискализације треба да одреди особу, тј. да упише име, презиме и број идентификационог документа са фотографијом особе - **ауторизована особа**- које ће у надлежној Филијали Пореске управе, **на шалтеру „Ваш порезник“** **преузети БЕ**. Уколико је БЕ у виду **фајла**, он се **аутоматски шаље у пореско сандуче** где ће обвезник имати инструкције за његово преузимање.

Након успешног подношења пријаве, обвезник фискализације у своје пореско сандуче добија **обавештење о статусу пријаве**.

У року од седам дана од дана подношења пријаве Пореска управа **генерише БЕ, обавештава** обвезника фискализације да може исти да преузме и **издаје** БЕ, уз потврду о преузимању.

Када шалтеру „Ваш порезник“ приступи ауторизована особа коју је обвезник фискализације у пријави навео као лице које ће преузети БЕ, ради идентификације лица врши се увид у лични документ тог лица и подаци из личне исправе упоређују се са подацима на потврди о уручењу. У случају да је обвезник уместо ауторизоване особе послао друго лице да преузме БЕ, то лице мора да приложи овлашћење издато од стране обвезника фискализације и на увид стави лични документ како би се подаци из личне исправе упоредили са подацима из овлашћења.

Електронски сертификат на БЕ је **временски ограничен**, и то са роком трајања од **највише четири године**. Након истека рока трајања електронског сертификата, БЕ се више не може користити. **Пријава за издавање новог БЕ** може се поднети у **року од 30 дана пре истека рока важења** важећег БЕ.

Обвезник фискализације је дужан да у случају **крађе, оштећења или уништења** БЕ услед више силе (поплаве, пожар и сл.) или услед других околности, у **року од 3 дана** од настанка тих околности обавести Пореску управу ради деактивације.

Обавештење се врши електронским путем преко портала Пореске управе.

Оштећене БЕ или БЕ којима је истекао период важења, обвезник фискализације **враћа Пореској управи**, при чему није од значаја да ли БЕ враћа најближој или надлежној филијали према месту седишта.

Обвезници фискализације враћају БЕ (уз **претходни опозив** истог подношењем захтева за опозив преко ЕСФ, а потврда о опозиву доставља се у пореско сандуче) из следећих разлога:

- у случају да је картица оштећена,
- уколико је обвезник заборавио ПИН,
- уколико је сертификат блокиран због превише погрешних ПИН уноса,
- уколико обвезник престаје да обавља делатност / престаје да обавља делатност у неком од пословних простора и пословних просторија,
- у случају да наручени формат картице не одговара фискалном уређају и
- у случају када је БЕ истекао период важења.

У случају да се БЕ враћа јер се престаје са обављањем делатности/престаје са обављањем делатности у неком од пословних простора и пословних просторија, потребно је да се пословни простор за који се враћа БЕ изврши **трајна одјава брисањем** истог из регистра Пореске управе, како је објашњено у претходном поглављу.

На сајту Пореске управе објављено је **Упутство за подношење пријаве за издавање безбедносног елемента**, које се може пронаћи у делу еФискализација/ Корисничка упутства.

Обавеза евидентирања авансних уплата и промета без накнаде

Поред промета на мало и авансне уплате за будући промет на мало, као и промет без накнаде, евидентирају се преко електронског фискалног уређаја.

Приликом издавања фискалних рачуна у случају наплате аванса ЕСИР корисник, односно касир, треба да има могућност промене цене артикала који се користе за евиденцију авансних уплата.

Фискални рачун који се издаје за авансне уплате мора да садржи као податак о **врсти промета – авансни рачун** (аванс-промет, аванс-рефундација).

Када се евидентира авансна уплата, а купац жели да робу или услуге плати кроз више авансних уплата, сваки следећи рачун Аванс-Продаја као референтни број има број претходног рачуна Аванс-Продаја.

Приликом формирања коначног рачуна Промет-Продаја претходно се формира рачун Аванс-Рефундација .

Рачун Аванс-Рефундација као референтни број има број последњег рачуна Аванс- Продаја, а коначни рачун, рачун Промет-Продаја, као референтни број има број рачуна Аванс-Рефундација.

Рачун Аванс–Рефундација се не издаје купцу.

Поље за рекламу испод насловне линије која обележава крај фискалног рачуна је у овом случају обавезно поље.

Код коначног рачуна, Промет-Продаја, у пољу за Рекламу, обавезно се уноси број и датум последњег рачуна Аванс-Продаја, а остали подаци по захтеву купца.

Код рачуна Аванс-Продаја, а по захтеву купца, у пољу за рекламу, издавалац рачуна уноси артикле који су предмет авансних плаћања.

Авансни рачун **може се издати најкасније наредног радног дана од дана пријема авансне уплате.** У случајевима када је купац вирмански уплатио робу или услугу, а продавац није добио евидентирану уплату на банковном рачуну истог тог дана, обвезник фискализације дужан је следећег радног дана издати фискални рачун Аванс- Продаја (АП) који садржи датум уплате. Датум уплате се, у овим случајвима, уноси у пољу ЕСИР време. То поље се на фискалном исечку може и другачије назвати, нпр. уплаћено дана.

Називи артикала који се користе за евиденцију авансних уплата дати су у табели 1:

Поље НАЗИВ Артикла	Поље КОЛИЧИНА (уноси се увек 1)	Поље ЈЕДИНИЧНА ЦЕНА/УКУПНО
10: Аванс (Ђ)	1	Бруто износ плаћеног аванса по ПДВ стопи од 20% - по општој стопи
11: Аванс (Е)	1	Бруто износ плаћеног аванса по ПДВ стопи од 10% - по посебној стопи
12: Аванс (Г)	1	Износ плаћеног аванса за промет ослобођен ПДВ - 0%
13: Аванс (А)	1	Износ аванса за обвезнике који нису у систему ПДВ-а - 0%

Табела 1.

ПРИМЕРИ АВАНСНЕ ПРОДАЈЕ - РАЧУНИ НА ЕСИРУ

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

123456789
Пореска Управа
Технички тим
Макезијева бр. __
Београд

Касир: Техничар
ИД Купца: 10:123456789
ЕСИР број: 100/1.0

----- АВАНС - ПРОДАЈА -----

Назив	Цена	Кол.	Укупно
11: Аванс (Е)	1.500.000,00	1	1.500.000,00
10: Аванс (Б)	250.000,00	1	250.000,00
Укупан износ:			1.750.000,00
Пренос на рачун:			1.750.000,00

Ознака	Име	Стопа	Порез
Б	О-ПДВ	20,00%	41.666,67
Е	П-ПДВ	10,00%	136.363,64
Укупан износ пореза:			178.273,31

ПФР време: 16.01.2022 10:20:00
ПФР број рачуна: М97W88P4-M97W88P4-60
Бројач рачуна: 53/60АП

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

* Стан бр. 12 (87.6) 6.000.000,00
* Паркинг место бр. 124 800.000,00

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

123456789
Пореска Управа
Технички тим
Макезијева бр. __
Београд

Касир: Техничар
ИД Купца: 10:123456789
ЕСИР број: 100/1.0
Реф. број: М97W88P4-M97W88P4-60

----- АВАНС - ПРОДАЈА -----

Назив	Цена	Кол.	Укупно
11: Аванс (Е)	1.500.000,00	1	1.500.000,00
10: Аванс (Б)	250.000,00	1	250.000,00
Укупан износ:			1.750.000,00
Пренос на рачун:			1.750.000,00

Ознака	Име	Стопа	Порез
Б	О-ПДВ	20,00%	41.666,67
Е	П-ПДВ	10,00%	136.363,64
Укупан износ пореза:			178.273,31

ПФР време: 16.02.2022 12:30:00
ПФР број рачуна: М97W88P4-M97W88P4-90
Бројач рачуна: 65/90АП

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

* Стан бр. 12 (87.6) 6.000.000,00
* Паркинг место бр. 124 800.000,00

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

123456789
Пореска Управа
Технички тим
Макезијева бр. __
Београд

Касир: Техничар
ИД Купца: 10:123456789
ЕСИР број: 100/1.0
Реф. број: М97W88P4-M97W88P4-90

----- АВАНС - РЕФУНДАЦИЈА -----

Назив	Цена	Кол.	Укупно
11: Аванс (Е)	3.000.000,00	1	-3.000.000,00
10: Аванс (Б)	500.000,00	1	-500.000,00
Укупан износ:			3.500.000,00
Пренос на рачун:			3.500.000,00

Ознака	Име	Стопа	Порез
Б	О-ПДВ	20,00%	83.333,33
Е	П-ПДВ	10,00%	272.727,27
Укупан износ пореза:			356.060,60

ПФР време: 09.03.2022 10:50:00
ПФР број рачуна: М97W88P4-M97W88P4-97
Бројач рачуна: 2/97АР

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

123456789
Пореска Управа
Технички тим
Макезијева бр. __
Београд

Касир: Техничар
ИД Купца: 10:123456789
ЕСИР број: 100/1.0
Реф. број: М97W88P4-M97W88P4-97

----- ПРОМЕТ - ПРОДАЈА -----

Назив	Цена	Кол.	Укупно
Стан бр. 12 (87.6) (Е)	6.000.000,00	1	6.000.000,00
Паркинг место бр. 124 (Б)	800.000,00	1	800.000,00
Укупан износ:			6.800.000,00
Плаћено авансом:			3.500.000,00
ПДВ на аванс			356.060,60
Пренос на рачун:			3.300.000,00
Преостало за плаћање:			0,00

Ознака	Име	Стопа	Порез
Б	О-ПДВ	20,00%	133.333,33
Е	П-ПДВ	10,00%	545.454,55
Укупан износ пореза:			678.787,88

ПФР време: 09.03.2022 10:55:00
ПФР број рачуна: М97W88P4-M97W88P4-112
Бројач рачуна: 82/112ПП

===== ФИСКАЛНИ РАЧУН =====

* Последњи авансни рачун М97W88P4-M97W88P4-90 16.02.2022

Начин издавања фискалних рачуна у случају наплате аванса пре примене система еФискализације, као и издавање фискалних рачуна у случају наплате аванса пре и аванса у току примене система еФискализације, детаљно је објашњено у Техничком упутство за административни и технички преглед функционалности ЕСИР-а или Л-ПФР-а, које се може преузети са сајта Пореске управе, у делу еФискализација/ Технички водич.

Промет без накнаде који се, у складу са Законом о порезу на додату вредност и Правилником о порезу на додату вредност, изједначава са прометом уз накнаду, **посебно се евидентира** преко електронског фискалног уређаја. У фискалном рачуну исказују се сви прописани елементи, уз **специфичност** да се:

- У поље **Назив**, пре назива артикла, уноси **шифра 00**: (две нуле и двотачка) и
- У поље **Начин плаћања** уноси **други безготовиски начин плаћања**.

Када је реч о **бесплатном давању пословних узорак у уобичајеним количинама, рекламног материјала и других поклона мање вредности**, за које се сматра да промет није извршен, **не постоји обавеза евидентирања** преко фискалног уређаја.

Обавеза повезивања фискалних рачуна и фискалних докумената

Обвезник фискализације, преко електронског фискалног уређаја, на фискалном рачуну **исказује позив на број другог фискалног рачуна**, односно **релевантног документа** који се не сматра фискалним рачуном (**копија рачуна, рачун обуке и предрачун**), у случају:

- 1) издавања фискалног рачуна у оквиру кога је наведен податак о **типу трансакције "рефундација"**, када се исказује позив на јединствени редни број фискалног рачуна (у даљем тексту ПФР број) у оквиру кога је наведен податак о типу трансакције "продаја", а на који се односи повраћај уплате или дела уплате за промет на мало, повраћај целог или дела аванса за будући промет на мало или враћање и замену добара испоручених купцу добара;
- 2) издавања рачуна за промет на мало, у оквиру кога је **плаћање извршено путем аванса**, у целости или делимично, када се исказује позив на јединствени редни број једног или више рачуна за аванс;
- 3) издавања **копије рачуна**, када се исказује позив на јединствени редни број рачуна за промет на мало, или рачуна за аванс;
- 4) издавања **рачуна за промет** на мало, који се односи на промет на мало извршеног на основу **података из предрачуна**, када се исказује позив на јединствени редни број тог предрачуна;
- 5) издавања **рачуна за аванс**, који се односи на плаћање извршено на основу **података из предрачуна**, када се
- 6) исказује позив на јединствени редни број тог предрачуна.

Обавеза поништавања фискалног рачуна у случају грешке у фискалном рачуну

У случају да се уочи грешка у рачуну након издавања рачуна (Аванс-Продаја или Промет -Продаја), обвезник фискализације може рачун да поништи тиме што ће **издати рачун (Аванс-Рефундација или Промет-Рефундација)**, при чему уноси:

- У поље **Идентификација купца свој ПИБ** (ПИБ обвезника фискализације – продавца)
- **Референцу** на рачун са грешком (Аванс-Продаја или Промет-Продаја)
- **Све артикле, количине и цене** које су садржане у погрешном рачуну (комплетан рачун).

Када се изда погрешан рачун Аванс-Рефундација или Промет-Рефундација, купцу физичком лицу, обвезник фискализације на описани начин (са уносом свог ПИБ у пољу ИД купца и референтним бројем неисправног рачуна), издаје нови рачун Аванс-Рефундација или Промет-Рефундација. Након тога издаје исправне рачуне Аванс-Рефундација или Промет-Рефундација са референцом на рачун Аванс-Продаја или Промет-Продаја.

Уколико се ради о купцу који је предузетник или правно лице, обвезник фискализације мора имати доказ да је купца обавестио о томе да му је издао погрешан рачун и да је исти поништио. Обвезник фискализације има право да умањи своју ПДВ обавезу за износ ПДВ исказан на поништену рачуну под условима прописаним Законом о порезу на додату вредност.

Након поништавања рачуна на описани начин, обвезник фискализације издаје нови исправан рачун, у овом примеру Промет-Продаја.

Уколико је приликом продаје на мало издат фискални рачун у којем је требало навести и ИД купца, обвезник фискализације може непосредно након извршеног промета да поништи тако издати рачун и да изда нови, у складу са наведеном процедуром. Ако се такав рачун не поништи непосредно након извршеног промета, по основу његовог накнадног поништавања није дозвољено генерисање новог рачуна у коме ће бити наведен ИД купца, односно уколико се изда такав рачун, исти се сматра неисправним.

Обавеза евидентирања промета код продаје једнонаменских ваучера

Обвезник фискализације који продаје једнонаменске ваучере, евидентира промет на електронском фискалном уређају, при чему уноси: **Артикал – Једнонаменски ваучер по припадајућој ПДВ стопи по шифарнику** – *на једном рачуну може бити једнонаменски ваучер по једној стопи.*

Када обвезник фискализације **продаје** једнонаменске ваучере издаје фискалне **рачуна Промет - Продаја**.

Једнонаменски ваучери могу бити у електронском или физичком облику (картице, токени, жетони, купони).

При реализацији једнонаменског ваучера не издаје се фискални рачун, већ се може издати други одговарајући документ независно од електронског фискалног уређаја. У овом документу обвезник не исказује износ ПДВ као посебан податак, већ исказује податак о цени у бруто износу, тј. као збир основице и ПДВ.

Уколико купац једнонаменског ваучера има право у складу са уговором да у потпуности или делимично одустане од реализације једнонаменског ваучера, обвезник фискализације – продавац једнонаменског ваучера - може да изврши повраћај новца, с тим што се за артикал, по шифарнику, уноси Једнонаменски ваучер са припадајућом ПДВ стопом, а за цену бруто износ новца који се враћа.

Обавеза достављања података о издатим фискалним рачунима и ишчитавање истих

Обвезник фискализације **дужан** је да у **моменту промета** на мало сваки фискални рачун обради посредством ПФР и БЕ (у даљем тексту: фискализује рачун), као и да Пореској управи **доставља податке о издатим фискалним рачунима** путем **сталне интернет везе у реалном времену** у тренутку промета на мало.

Фискални подаци достављају се Пореској управи **аутоматски**, путем сталне интернет везе између ЕФУ и ЕСФ Пореске управе , и то:

- 1) у реалном времену у тренутку промета на мало;
- 2) одмах по успостављању интернет везе, а **најкасније у року од пет дана** од дана издавања појединачног фискалног рачуна на који се фискални подаци односе, у случају привременог прекида интернет везе.

Фискални подаци се могу достављати Пореској управи и:

- 1) од стране **купца**, односно примаоца фискалног рачуна у оквиру провере фискалног рачуна, у складу са Законом о фискализацији,
- 2) од стране **запослених на шалтеру „Ваш порезник“** приликом враћања БЕ, ишчитавањем БЕ, уколико из одређених разлога подаци са истог нису пренети у СУФ пре враћања БЕ.

Уколико се подаци не достављају Пореској управи у реалном времену, у тренутку промета на мало, обвезник фискализације је **дужан да податке чува у интерној меморији** електронског фискалног уређаја до момента преноса ових података Пореској управи, након чега нема обавезу даљег чувања података о издатим фискалним рачунима у интерној меморији електронског фискалног уређаја.

Ишчитавање фискалих рачуна које генерише електронски фискални уређај са локалним ПФР елементом врши се интернет или локалним ишчитавањем.

Интернет ишчитавање је процес преноса података у СУФ помоћу било које доступне интернет везе.

Локално ишчитавање које покреће порески обвезник и/или порески инспектор је уобичајени начин за уређаје који немају могућност повезивања на интернет због техничких ограничења уређаја или ограничене инфраструктуре.

Обавеза чувања и заштите података у интерној меморији електронског фискалног уређаја

Обвезник фискализације је дужан да фискалне податке чува у интерној меморији електронског фискалног уређаја до момента преноса фискалних података ЕСФ-у Пореске управе.

Форматирање и заштита фискалних података мора бити извршено у складу са Техничким водичем кога објављује и ажурира Пореска управа на свом порталу.

Након извршеног успешног преноса фискалних података, обвезник фискализације нема обавезу даљег чувања фискалних података у интерној меморији електронског фискалног уређаја.

Успешним преносом фискалних података сматра се пренос у оквиру кога је ЕСФ извршио верификацију, обавио основне провере и генерисао доказ о ишчитавању послатих података.

ДОДАТНЕ НАПОМЕНЕ:

- *Дефискализација старих фискалних каса је аутоматски извршена 01.05.2022. године.*
- *Увођењем новог модела фискализације не постоји обавеза штампања дневних и периодичних извештаја, већ се сви подаци о промету могу претражити у Електронском сервису за фискализацију (ЕСФ). ЕСФ представља портал преко кога обвезници фискализације могу да управљају свим значајним активностима везаним за еФискализацију.*
- *Законом о фискализацији и подзаконским актима донетим за спровођење овог закона, у конкретном случају када се врши повраћај новца купцу који враћа купљену робу, Техничким упутством за административни и технички преглед функционалности ЕСИР-а или Л-ПФР-а (верзија 1.14), одељак 9.6. Промет Рефундација (ПР) дефинисано је да обвезник фискализације, код повраћаја новца купцу на лицу места за већ купљену робу или услугу или одустајање од куповине у случају претходно плаћеног аванса, уноси идентификацију купца (број личне карте или други документ у складу са шифарником за идентификацијом купца), што значи да се у сврху идентификације купца у електронски систем не уноси ЈМБГ.
Напомињемо да у случају када се новац враћа купцу на картицу или на други безготовински начин, обвезник фискализације не захтева број личне карте или други документ у складу са шифарником за идентификацијом купца, нити ЈМБГ, већ је у циљу повраћаја новчаних средстава довољан број рачуна купца.*

- У случају продаје Дипломатско-конзуларном представништву (ДКП) и међународним организацијама (МО), у фискални рачун се уноси ПИБ када је купац амбасада или међународна организација за службене потребе (СНПДВ), као и број обрасца СНПДВ- Службеног налога за набавку добара и услуга и увоз добара, без пдв. За куповину за личне потребе (ЛНПДВ) Дипломатско-конзуларног представника (ДКП) и међународне организације (МО) представника уноси се ИД дипломатске личне карте (ЛК) и број обрасца ЛНПДВ – Налога за набавку добара и услуга и увоз добара, без пдв.

Обвезници ПДВ могу издати рачун са стопом пореза 0 (стопа Г) у случају када је промет добара и услуга ослобођен плаћања ПДВ-а у складу са чланом 24. Закона о порезу на додату вредност.

- Привредни субјекат који не врши промет на мало, у случају продаје основног средства физичком лицу (нпр. службено возило), има обавезу да тако остварени промет евидентира преко електронског фискалног уређаја, имајући у виду да се прометом на мало сматра сваки извршен промет добара и пружање услуга физичким лицима, што уједно представља предмет фискализације. У овом случају није потребно поседовати ЛПФР.
- У циљу побољшања ефикасности контроле евидентирања промета преко електронских фискалних уређаја на манифестацијама у Србији, уведена је могућност усменог изрицања мере привремене забране обављања делатности и то за период трајања те манифестације.

Порески инспектори ће убудуће моћи да, уколико процене да је угрожена наплата пореза, усмено изрекну меру привремене забране делатности на вашарима, фестивалима, изложбама и другим манифестацијама у оквиру културних, музичких, спортских и других друштвених активности.

Усмено решење инспектор ће констатовати у записнику о извршеној контроли и спровести одмах, а у року од три дана од изрицања мере биће донето решење у писаном облику.

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

Технички водич	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/tehnicki-vodic.html
Шифарник јединственог идентификационог броја купца	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/korisnicka_uputstva/8069/sifarnik-jedinstvenog-identifikacionog-broja-kupca.html
Регистар одобрених елемената електронског фискалног уређаја	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/registar-odobrenih-elemenata-efu.html
Корисничко упутство за достављање података и генерисање јединствене ознаке о пословном простору и пословним просторијама електронским путем	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/korisnicka_uputstva/7667/korisnicko-uputstvo-za-dostavljanje-podataka-i-generisanje-jedinstvene-oznake-o-poslovnom-prostoru-i-poslovnim-prostorijama-elektronskim-putem.html
Видео упутство за достављање података и генерисање јединствене ознаке о пословном простору и пословним просторијама електронским путем	https://www.youtube.com/watch?v=1ZxLBfgfyaU
Упутство за подношење пријаве за издавање безбедносног елемента	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/korisnicka_uputstva/7985/uputstvo-za-podnosenje-prijave-za-izdavanje-bezbednosnog-elementa.html
Пореске ознаке за СУФ продукционо окружење	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/korisnicka_uputstva/8067/poreske-oznake-za-suf-produkciono-okruzenje.html
Упутство за андроид апликацију - ESIR Poreska uprava RS	https://www.purs.gov.rs/eFiskalizacija/korisnicka_uputstva/8061/uputstvo-za-android-aplikaciju-esir-poreska-uprava-rs.html

ПРАВНИ ОКВИР

Све законе и подзаконске прописе којима се регулише пореска материја можете пронаћи на интернет страници Пореске управе www.purs.gov.rs

- Закон о фискализацији („Службени гласник РС“ бр. 153/20, 96/21, 138/22);
- Правилник о начину чувања и заштите података у интерној меморији електронског фискалног уређаја („Службени гласник РС“, бр. 31/21 и 99/21);
- Правилник о врсти и начину достављања података о пословном простору и пословним просторијама, као и о начину генерисања ознаке пословног простора („Службени гласник РС“, број 31/21 и 93/21);
- Правилник о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна („Службени гласник РС“, бр. 31/2021, 99/2021, 10/22, 49/22, 50/22 и 57/22);
- Правилник о условима и процедури издавања и начину коришћења безбедносног елемента („Службени гласник РС“, бр. 31/21 и 96/21);

- Правилник о начину провере пријављених фискалних рачуна („Службени гласник РС“ бр. 31/21 и 99/21);
- Правилник о начину и поступку достављања података о издатим фискалним рачунима Пореској управи („Службени гласник РС“ бр. 31/21 и 99/21);
- Уредба о облику и садржају регистра елемената електронских фискалних уређаја, врстама електронских фискалних уређаја, начину њиховог коришћења и одобравања, аутоматској обустави рада електронског фискалног уређаја, појединостима алтернативног приступа сталној интернет вези и начину увида у податке достављене Пореској управи („Службени гласник РС“ број 32/21);
- Уредба о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја („Службени гласник РС“ бр. 32/21, 117/21, 51/22, 141/22, 85/23, 99/24).

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ПОРЕСКА УПРАВА

>> За све информације у надлежности Пореске управе можете се обратити Контакт центру на бројеве телефона

0700-700-007

И

011-6969-069

или путем електронске поште попуњавањем обрасца на сајту Пореске управе у делу Контакт центар/Поставите питање.

Уколико желите да се консултујете у вези са вашим пореским правима и обавезама, посетите један од шалтера.

„ВАШ ПОРЕЗНИК“ у филијалама Пореске управе.

Све обрасце пореских пријава, све пореске прописе и документа, можете пронаћи на интернет адреси Пореске управе